

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Concordia. Pia Et Vnanimi Consensv repetita Confessio
fidei & doctrinæ Electorum, Principvm Et Ordinvm Imperii,
atq[ue] eorundem Theologorum, qui Augustanam
Confessionem amplectuntur**

Lipsiæ, 1606

Qvo Pacto Patresfamilias suam familiam Benedictionem Mensæ, &
Gratiarum actionem simplicissimè docere debeant.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35443

QVO PACTO PATRES

familiã suam familiam Benedictionem Mensæ, & Gratiarum actionem simplicissimè docere debeant.

BENEDICTIO MENSÆ.

Pueri vnà cum familia debent complicatis manibus, modestiam præ se ferentes ad mensam accedere & sic orare :

OCuli omnium in te sperant DOMINE & tu das escam illorum in tempore opportuno. Aperis tu manum tuam, & imple omne animal benedictione.

(SCHOLIION. *Benedictio hic significat largam distributionem Dei, qui omnibus annuanti- bus tantum cibi suppeditat, et inde hilariter & jucundè vivere possint. Hanc benedictionem & latissimam, ac acquiescentiam impediunt sollicitudo prohibita, cura, auaritia, tenacitas.*)

Deinde addant Orationem Dominicam, cum oratione sequenti :

DOMINE Deus Pater cœlestis, benedici nobis & his donis tuis, quæ de tua largita sumimus, per Iesum Christum Dominum nostrum, AMEN.

GRATIARVM ACTIO.

Sic quoq; post cibum sumtum, ad eundem modum modestè complicatis manibus ad mensam assistant dicant :

Con

Confitemini Domino, quoniam bonus,
 quoniam in aeternū misericordia eius.
 Qui dat escam omni carni. Qui dat jumen-
 tis escam ipsorum, & pullis coruorum inuo-
 cantibus eum. Non in fortitudine equi vo-
 luntatem habebit, neq; in tibijs viri bene-
 placitum erit ei. Beneplacitum est Domino
 super timentes eum, & in eis, qui sperant su-
 per misericordia eius.

Deinde addant Orationem Dominicam, cum ora-
 tione sequenti :

Gratias agimus tibi Domine Deus Pater,
 per Iesum Christum Dominum nostrum,
 pro vniuersis beneficijs tuis, Qui viuus & re-
 gnas in secula seculorum, Amen.

TABVLA OECONOMICA, IN
QVA PROPONVNTVR ELEGANTES
 quaedam ex sacra scriptura sententiæ, pro o-
 mnibus sanctis ordinibus ac statibus, per
 quas illi, tanquam propria quadam le-
 ctione, sui officij & muneris
 admonentur.

EPISCOPI, PAROCHIS ET
CONCIONATORIBVS.

Oportet Episcopum irreprehensibilem esse, vnius
 vxoris maritum, vigilantem, sobrium, modestū,
 hospitem, aptum ad docendum, non vinolen-
 tum, non percussorem, non turpis lucri cupidum, sed

æquum, alienum à pugnis, alienum ab auaritia, qui domui bene præsit, qui liberos habeat in subiectione cum omni reuerentia, non nouitium, tenacem fidei sermonis, qui secundum doctrinam est, vt potest exhortari doctrina sana, & eos, qui contra dicunt, arguere, &c. 1. ad Timoth. 3. & ad Titum 1.

QVID DEBEANT AUDITORES
EPISCOPIS SVIS.

Dominus ordinauit his, qui Euangelium annuntiant, de Euangelio viuere, 1. Corinth. 9. Communicet Doctore in omnibus bonis, is, qui docetur verbo, Galat. 6. Qui bene præsunt presbyteri, duplici honore digni habeantur, maxime qui laborant verbo & doctrina. Dicit enim scriptura: Non obligabis os boui trituranti. Et: Dignus est operarius mercede sua. Obedite præpositis vestris, & ceditis eis. Ipsi enim vigilat, quasi rationem pro animabus vestris reddaturi, vt cum gaudio hoc faciant, & non gementes hoc enim non expedit vobis.

DE MAGISTRATIBVS.

Omnis anima potestatibus super eminentibus subdita sit. Non enim est potestas, nisi à Deo. Quæ verò sunt potestates, à Deo ordinatæ sunt. Ita quisquis resistit potestati, Dei ordinationi resistit. Qui autem resistit, sibi ipsi iudicium accipiet: Non enim frustra gladium gestat, Nam Dei minister est, Vtor ad iram ei, qui, quod malum est, fecerit, Rom. 13.

QVID SUBDITI MAGISTRATIBVS DEBEANT.

Reddite, quæ sunt Cæsaris, Cæsari, Matth. 22. Omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit, &c. Ideoq; necessitate subditi estote, no

solūm propter iram, sed etiam propter conscientiam. Sed etiam & tributa præstatis. Ministri enim Dei sunt, in hoc ipsum seruientes. Reddite ergo omnibus debita, cui tributum, tributum: cui vectigal, vectigal: cui timorem, timorem: cui honorem, honorem, Rom. 13. Adhortor primū omnium fieri obsecrationes, orationes, interpellationes, gratiarum actiones, pro omnibus hominibus, pro regibus, & omnibus, qui in sublimitate constituti sunt, vt quietam & tranquillam vitam agamus, cum omni pietate & grauitate, 1. Timoth. 2. Admone illos, Principibus & potestatibus subditos esse, &c. Tit. 3. Subditi estote omni humane creaturæ, propter Dominum, siue Regi, tanquam præcellenti, siue ducibus, tanquam ab eo missis, &c. 1. Petr. 2.

MARITIS.

Viri cohabitent cum vxoribus secundū scientiam, veluti infirmiori vasi muliebri, impertientes honorem, tanquam etiam cohæredibus gratiæ vitæ, ne interrumpantur preces vestræ, 1. Petr. 3. Viri diligite vxores, & ne sitis amarulenti aduersus illas, Coloss. 3.

VXORIBVS.

Similiter vxores, subditæ sitis vestris viris tanquam Domino, quemadmodum Sara obediuit Abraham, Dominum illum appellans, cuius factæ estis filiæ, dum benefacitis, & non terremini vllō pauore, 1. Petr. 3. Ephes. 5.

PARENTIBVS.

Parentes, ne prouocetis ad iram liberos vestros. Sed educetis eos per eruditionem & correptionem Domini, Ephes. 6.

LIBERIS.

Filij, obedite parentibus vestris in Domino, nam
est iustum: Honora patrem tuum & matrem
am, Quod est præceptum primum in promissionibus
Ut bene tibi sit, & sis longæuus in terra, Ephes. 6.

SERVIS, ANCILLIS, MERCENARIIS,
ET CAETERIS AD
laborem conductis.

Serui, obedite ijs, qui Domini sunt secundum
conscientiam, cum timore ac tremore, cum simplicitate
cordis vestri, tanquam Christo, Non ad oculum
seruientes, veluti hominibus placere studentes, sed tanquam
serui Christi, facientes, quæ vult Deus, ex animo
cum beneuolentia, seruientes Domino, & non hominibus,
illud scientes, quod vnusquisque, quod fecerit bonum,
hoc reportaturus sit à Deo, siue seruus fuerit, siue
liber, Ephes. 6. & Colos. 3.

PATRIBVS FAMILIAS ET MATRIBVS FAMILIAS.

ET vos, Domini, eadem facite erga illos, remittentes
illis minas: scientes, quod & vester ipsorum Dominus
sit in cælis, nec personæ respectus sit apud
illum, Ephes. 7. Colos. 4.

COMMVNI IVENTVTL

Similiter iuniores subditi estote senioribus. Sic,
omnes alius alij vicissim subiiciamini. Humilitatem
animi vobis infixam habete. Propterea quod
Deus superbis resistit; Humilibus autem dat gratiam.
Humiliamini igitur sub potenti manu Dei, vt vos
alitet tempore opportuno, I. Petri 5.

VIDVIS.

Quæ verè vidua est ac desolata, speret in Deo, & perseveret in obsecrationibus ac precationibus noctu dieq;. Quæ verò in delirijs viuit, ea viuens mortua est, 1. Tim. 5.

OMNIBVS IN COM-
MUNE.

Dilige proximum tuum, sicut teipsum. In hoc sermone omnia præcepta summatim comprehenduntur, Roman. 13. Et ante omnia fiant deprecationes, obsecrationes, interpellationes, gratiarum actiones, pro omnibus hominibus, &c. 1. Timoth. 2.

*Cuiq; sit in primis magna sua lectio cura,
Ut domus officijs stet de orata suis.*

*Ein jeder lern sein Lektion/
So wird es wol im Hause ston.*

*Πᾶσι δὲ ἰδίως ἀνάγκη ἐστὶν προσεπίθεσθαι ἀδελφούς,
οἶκον ἔχει πικρῶν εὐπορέοντα καλῶν.*

